

Beleidsreactie evaluatieonderzoek Uitvoeringsregelingen Woonvisie Noord-Holland (Registratienummer evaluatieonderzoek: 1397291/1397295)
Registratienummer Beleidsreactie: 1353159/1397422

Belangrijkste conclusies

Centraal in deze evaluatie stond de vraag of de activiteiten die in het kader van de Regionale ActieProgramma's Wonen (RAP's) zijn uitgevoerd met behulp van de verstrekte subsidie bijdragen aan de beleidsdoelen/speerpunten die de provincie stelt. Uit deze evaluatie blijkt dat de Uitvoeringsregelingen Woonvisie Noord-Holland deels doeltreffend zijn geweest. Zo hebben de verstrekte subsidies ertoe geleid dat er RAP's zijn opgesteld en dat regie is gevoerd op de uitvoering van RAP's.

Subsidie is verstrekt aan projecten die in lijn liggen met de doelen van de provincie. In de evaluatie wordt geconstateerd dat een veelheid aan activiteiten vanuit de gesubsidieerde projecten is uitgevoerd waarvan aannemelijk is dat zij bijdragen aan de gestelde doelen/speerpunten van de regio's en provincie. De mogelijke effecten van verschillende projecten zijn (nog) niet vast te stellen. Dat houdt onder meer verband met de soms korte doorlooptijd van projecten of met het feit dat de resultaten en effecten (op outcome) onvoldoende worden gemonitord.

De provincie heeft invulling gegeven aan haar rol als verbinder. De uitvoeringsregelingen, en de voorwaarde van het hebben van een RAP om in aanmerking te komen voor subsidie, hebben de samenwerking tussen gemeenten in regio's gestimuleerd. Meerwaarde daarvan was vooral de – meer structurele – afstemming over kwantitatieve woningbouwprogrammering in de regio. Daarnaast maakten de regelingen het mogelijk om projecten regionaal uit te voeren die gemeenten individueel anders niet hadden opgepakt.

Sinds 2011 zijn 74 projecten met subsidie ondersteund, ter waarde van een subsidiebedrag van 6,6 miljoen euro. In totaal is door de provincie bijna 10 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de periode 2010–2020. Tot begin 2020 is 35% van de beschikbare middelen is onbenut gebleven (de regeling loopt echter nog tot eind 2020). Hier is geen eenduidige oorzaak voor aan te wijzen. Er wordt geconstateerd dat in sommige regio's beperkte capaciteit is om dit type projecten regionaal op te pakken, waarbij meespeelt dat het regionaal aanvragen van een subsidie relatief veel tijd kost, in andere gevallen organiseren gemeenten projecten bij voorkeur meer lokaal, verder heeft de economische crisis in de beginjaren van de Uitvoeringsregeling een rol gespeeld.

In alle regio's zijn projecten uitgevoerd. Er waren verschillen tussen regio's in het aantal projecten en de omvang ervan, variërend van 3 tot 30 projecten per regio. Het grootste deel van de projecten viel onder het provinciale speerpunt 'afstemming vraag en aanbod', gevolgd door duurzaamheid (toekomstbestendigheid). In het kader van het thema voorzieningen zijn slechts 2 projecten uitgevoerd. Verder zijn 3 projecten ondersteund die een combinatie maakten van vraag/aanbod en duurzaamheid en zijn zes projecten ondersteund rondom het proces van opstellen en

uitvoeren van RAP's. Het grootste deel van de projecten is uitvoeringsgericht, naar dat type projecten is ook het grootste deel van het budget gegaan (57 procent). Daarnaast is een derde van de projecten onderzoeksgericht en is 18 procent van de projecten procesgericht.

De 74 projecten hebben met hun diversiteit aan activiteiten ook een veelheid aan resultaten opgeleverd. Zo zijn bewonersavonden, werksessies en kennissessies met ambtenaren georganiseerd, is onderzoek gedaan naar bijvoorbeeld de kwalitatieve woningbehoefte, is procesmatig regie gehouden op uitvoering van de RAP's, zijn pilots gedraaid om concrete fysieke ingrepen in woningen mogelijk te maken, is geëxperimenteerd met de doorstroming van doelgroepen en is op allerlei manieren informatie verspreid en communicatie georganiseerd op de verschillende thema's die de provincie en de RAP-regio's belangrijk vinden.

Ervaringen van gemeenten

In het algemeen zijn de ervaringen van de regio's en gemeenten positief. Met de aanvragen is wel administratieve last gemoeid, maar als er eenmaal ervaring mee is opgedaan gaat het soepel, mede doordat de provincie zowel vanuit beleid als subsidieverlening meedenkt om tot een goede aanvraag te komen. Ook het feit dat ambtelijke inzet als cofinanciering kan worden opgevoerd ervaart men als positief, omdat projecten daarmee eerder financieel en politiek rond komen. Een aantal regio's heeft kritiek op de urenverantwoording achteraf. Door één regio is aangegeven dat een beperkt aantal keren de reactietermijn is overschreden. Verder zou men qua schaal naar meer maatwerk willen. Wat betreft urenverantwoording en flexibel schaalniveau zijn aanbevelingen geformuleerd, die in onderstaande tabel terugkomen.

Acties

We willen de lopende regeling op korte termijn enigszins aanpassen zodat de nog beschikbare middelen ook benut kunnen worden voor het opstellen van een woonakkoord. Na de zomer volgt dan een compleet nieuwe uitvoeringsregeling ten behoeve van het uitvoeren van de woonakkoorden. Bij het opstellen van deze nieuwe regeling worden de conclusies en aanbevelingen uit deze evaluatie uiteraard ter harte genomen. In onderstaande tabel is dit per aanbeveling uitgewerkt.

	Aanbeveling	Advies
1	Wanneer de provincie meer sturing wil geven aan het woonbeleid van provincie, regio's en gemeenten is het aan te bevelen om doelen (meer) concreet uit te werken , zowel de eigen doelen als die van de regio's. Het	Om regionaal maatwerk mogelijk te maken zijn onze doelen in de Woonagenda niet te concreet en smart uitgewerkt. In de woonakkoorden is dit wel het streven. We nemen deze aanbeveling over wat betreft de woonakkoorden.

	Aanbeveling	Advies
	wordt op die manier ook eenvoudiger om te 'meten' wat het beleid heeft opgeleverd.	
2	In het verlengde bevelen we aan om scherper te meten wat de daadwerkelijke outcome is van met name grote projecten en provinciale vertegenwoordigers hierbij te betrekken: wat leveren projecten daadwerkelijk op, wat leren we hiervan? Dus meer dan alleen via de vaststellingen en de eindrapportages. Op die manier kan de doeltreffendheid van het beleid van de provincie helderder in beeld worden gebracht.	We nemen deze aanbeveling over. Bij de afronding van een gesubsidieerd project laten we, als onderdeel van beleidsmonitoring, een provinciale contactpersoon in gesprek gaan met de aanvrager over behaalde resultaten, mogelijkheden om de opgedane kennis te verspreiden en leerervaringen te delen.
3	Blijf de ervaringen die vanuit de projecten worden opgedaan bovenregionaal met elkaar delen . Er is veel kennis en ervaring opgedaan in de periode 2010– 2020. Wat zijn best practices die in andere regio's ook kunnen worden toegepast?	We nemen deze aanbeveling over. We blijven kennis delen via de nieuwsbrief Wonen, reguliere overleggen met regio-contactpersonen en de jaarlijkse netwerkconferentie wonen. We gaan hier extra aandacht aan besteden door er structureel na afloop van een project aandacht voor te vragen (zie actie 2).
4	Maak regionaal maatwerk mogelijk. Een belangrijke meerwaarde van de huidige aanpak is dat regionale samenwerking wordt gestimuleerd, dat moet worden behouden. Wel blijkt uit documentanalyse en gesprekken met de regio's dat verschillende vraagstukken verschillende schaalniveaus vragen. Meer flexibiliteit in het toepassen van het schaalniveau hierin kan de effectiviteit van het beleid vergroten.	We nemen deze aanbeveling over. Deze aanbeveling sluit aan bij de opzet van de nieuw vast te stellen woonakkoorden. Ook daar is het mogelijk om op verschillende schaalniveaus akkoorden te sluiten, passend bij de activiteit.
5	Zorg voor heldere en voldoende communicatie over de gevraagde informatie , zoals het vooraf informeren over de urenverantwoording achteraf, en over de voortgang van het aanvraagproces.	We nemen deze aanbeveling over. In overleg met de sector subsidies zullen we zorgen om vooraf helderheid te verschaffen over de verwachtingen ten aanzien van de administratieve aspecten.

	Aanbeveling	Advies
6	Houd vast aan 50 procent cofinanciering , denk na over maximumbedragen per project (maak daarin mogelijk onderscheid naar speerpunten, al naar gelang de ambities en doelstellingen vanuit het beleid), wees kritisch in omvang en opzet van projecten . Houd daarnaast wel aandacht voor kleinere gemeenten met beperkte budgetten en capaciteit.	Voor de Woonagenda wordt voorgesteld € 1 mln euro beschikbaar te stellen voor woonakkoorden. Dit bedrag is beperkter dan de voorgaande periode van de Woonvisie. Wij nemen deze aanbeveling mee bij het opstellen van een nieuwe uitvoeringsregeling.
7	Wees bij langjarige projectaanvragen flexibeler. Met name bij grotere uitvoeringsprojecten treden tussentijds veranderingen op in de projectuitvoering. Als er bestuurlijk bijsturing plaatsvindt en de opzet van het project verandert (deel wordt niet uitgevoerd, of juist opschaling), waarvoor een nieuwe projectaanvraag moet worden ingediend, zorgt dat voor vertraging in een lopend project.	Flexibiliteit mogelijk maken is altijd een belangrijk aandachtspunt bij het opstellen van nieuwe regelingen. Regionale meerwaarde van projecten blijft onze inzet. De wettelijke regels voor subsidieverlening en –verantwoording zijn leidend en bepalen in hoeverre de gewenste flexibiliteit te realiseren is.